

Verksamhetsberättelse och bokslut för Utbildningsnämnden

---

*Antagen av Utbildningsnämnden
19 mars 2024*

Innehållsförteckning

1	Nämndens uppdrag	3
2	Omvärldsbevakning	4
3	Helårsuppföljning av mål, uppdrag och indikatorer	8
3.1	En trygg förskola och en skola med goda kunskapsresultat (UN)	8
3.1.1	Öka tillgången till elevhälsa	14
3.2	Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder)	15
4	Uppföljning av utförare.....	19
5	Ekonomi.....	20
5.1	Verksamheternas förutsättningar	20
5.2	Årsbokslutet.....	20
5.2.1	Budgetavvikelse per enhet	26
6	Investeringar	28
6.1	Investeringar.....	28

1 Nämndens uppdrag

Utbildningsnämnden ansvarar för kommunala verksamheter inom förskola, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola samt vuxenutbildning inkl SFI (svenska för invandrare) samt måltidsverksamheten. Sedan den 1 januari 2023 ingår även den Öppna förskolan som en del av Utbildningsnämndens ansvarsområde. Grunden för verksamheten är skollag och läroplaner med tillhörande kursplaner.

En utmaning för Utbildningskontoret och Utbildningsnämnden gällande kvalitetsarbetet är de olika årshjulen. Flertalet av kommunens verksamheter drivs och följs upp per kalenderår medan det stora flertalet av Utbildningsnämndens ansvarsområden följs upp på läsår. Detta skapar en obalans i såväl budget som verksamhetsplanering och uppföljning.

Inför en framtid, där utvecklingen går i rasande fart, blir förskolans och skolans förmåga att rusta barn och elever till ett flexibelt och livslångt lärande central. Nyfikenhet och intresse för att fortsätta att lära är ingredienser som måste genomsyra utbildningen. Ett framtida hållbart samhälle kräver att eleverna utvecklar förmåga till kritiskt tänkande, liksom eget ställningstagande och ett ansvarsfullt förhållningssätt.

En utbildningsverksamhet av högsta klass måste vara framgångsrik när det gäller att rekrytera och behålla skickliga legitimerade lärare. Dessa ska sedan få verka i en lärmiljö där tydlighet och inspiration råder, med möjlighet till interaktion såväl lokalt som globalt och som dessutom inbjuder till innovation och utveckling.

För att säkerställa vår kompetensförsörjning framåt är Knivsta kommun en av flera utvalda kommuner som ingår i partnerskolesamarbete med Uppsala universitet. Partnerförskolor och partnerskolor bygger på samarbete med Uppsala universitet, där fördelarna är dubbla. Ny forskning når ut till förskolors och skolors personal och verksamheternas kunskande och erfarenhet når lärare och forskare vid universitetet. Studenter under utbildning till förskollärare och lärare placeras på en utsedd partnerförskola respektive partnerskola under sina praktiktider. Det innebär att de alltid återkommer till samma förskola respektive skola vid sin VFU-praktik. Studenter och förskolor/skolor håller kontakten även mellan VFU-perioderna. Detta innebär också att kommunen som attraktiv arbetsgivare kan locka studenter till vidare arbete efter avslutade studier.

Barnets och elevens dagliga möte med läraren är den alltigenom avgörande framgångsfaktorn vad gäller lärande och måluppfyllelse. Utbildningsnämndens absolut viktigaste uppdrag är att möjliggöra för samtliga elever att på sikt uppnå studentexamen. För att i så stor utsträckning som möjligt nå det målet kommer det att krävas innovation och införande av nya arbetssätt, såväl analoga som digitala. Forskningen visar tydligt att fullständiga betyg från grundskolan och genomförd gymnasieutbildning är den viktigaste faktorn för att motverka framtida utanförskap.

De ekonomiska ramarna som KF beslutade för 2023 innebar stora utmaningar för utbildningskontoret.

2 Omvärldsbevakning

Året som gått

Befolkningsprognos

Med vetskap om att den yngre och äldre befolkningen växer i snabbare takt än gruppen i yrkesför ålder och en förväntad lärarbrist måste vi se över vår organisation och våra arbetsmetoder. Under året har vi inom utbildningsverksamheterna påbörjat en utvecklingsresa för att förfina vårt sätt att leverera kvalitativ utbildning till alla barn och elever. Under året har vi haft ovanligt många behöriga sökanden till våra vakanser till både förskola och skola på grund av ekonomiska utmaningar i grannkommunerna men detta är en trend vi inte kan räkna med framåt.

Idag har vi en överkapacitet av förskoleplatser i Alsike samtidigt som det funnits utmaningar med skolplatser i området. Av den anledningen flyttades barnen från Lilla Brännkärr till Lustigkulla förskola så att lokalerna kunde ställas om till skollokaler för Brännkärrsskolan till läsårsstarten hösten 2023. Detta innebär att Brännkärr idag är en F-5 skola och Adolfsberg en 6-9 skola.

Våra låg och mellanstadieskolor i Alsike är välfyllda vilket kan bli utmanande framöver. För att möta de ökande behoven i Lagga så har vi etablerat skolpaviljonger vilket innebär att vi kan öka antalet förskole- och skolplatser i paritet med behoven. I centrala Knivsta finns det idag lediga förskoleplatser men de tycks fyllas upp i samband med att flera fastigheter blir inflyttningsklara. Även i de centrala delarna börjar våra F-6 skolor också bli välfyllda.

Sjögrenska gymnasiet lämnade sina lokaler till förmån för Valloxskolan för ett år sedan och då var tanken att de skulle vidare från sina "temporära" lokaler till en mer långsiktig placering. Under senhösten gav Utbildningsnämnden i uppdrag till utbildningskontoret att hitta nya lokaler till Sjögrenska. Utredningsarbetet pågår med förhoppningar om att kunna flytta verksamheten till hösten 2024 alt. januari 2025, eventuellt tillsammans med Vux/SFI. Detta skulle öppna upp för ett bättre lokalnyttjande för såväl förskola som skola i Alsike och centrala Knivsta. För verksamheternas del är det av yttersta vikt att fylla våra förskolor och skolor utifrån planerad kapacitet för att fördela lokalkostnaderna på rätt antal barn och elever. Vi behöver ständigt titta på hur vi nyttjar våra befintliga lokaler och hur vi organiserar oss internt.

Ökningen av framförallt elever till våra grundskolor har ställt krav på en utökning av den centrala elevhälsan. Under året har vi utökat resurserna med ytterligare en skolsköterska och en psykolog.

Delaktighet, inflytande och motivation

Nu har samtliga förskolor genomgått en fortbildning i *Före Bornholmsmodellen*, vilket har bidragit till att förskolorna arbetar mer systematiskt med specifika språksamlingar samt språkutvecklande i planerade och spontana undervisningssituationer.

Under läsåret 22/23 genomfördes *forskningscirklar* utifrån ämnet matematik i förskolan tillsammans med Uppsala Universitet. Förskolorna har genomfört halva fortbildningen i *läslyftet* och utifrån halvårsutvärderingen ser pedagogerna en större användning av begrepp och medvetenhet rörande ämnet matematik i olika sammanhang. Vi kommer utvärdera fortbildningen mer grundligt när vi slutfört den.

Under vårterminen 2023 fick förskolorna möjlighet till att fördjupa sina kunskaper i sång och rytmik via *Rösträtt*. Förskolorna fick ett verksamhetsbesök av en sångpedagog och en

fortbildningsinsats i sång. Det har varit en lustfylld fortbildningsinsats som bidragit till att fler pedagoger använder sång som metod. Att förskolorna använder sig av fler uttryck bidrar till att vi lyckas berika barnens erfarenheter samt bejaka olika intressen.

I våra enkäter kan vi se att ca 65% av eleverna i åk 5 tycker att skolan väcker deras intresse och nyfikenhet för lärandet. I åk 8 och 9 är det knappt hälften. Vidare så visar *Liv och hälsa ung* att våra elever i åk 7, 9 och åk 2 på gymnasiet vare sig känner sig delaktiga eller tycker att de har närhet till beslutsfattare i kommunen.

Under året har vi startat upp *Knivstas ungdomsråd* där ordförandena för våra olika elevråd träffas några gånger per termin för att fungera som bollplank till såväl politiker som tjänstemän. I nästa skede hoppas vi på en bredare politisk förankring från alla nämnder.

Som ett led i att öka motivationen för våra elever deltar samtliga lärare i en fortbildning kring *Specialpedagogik för lärande*. Vår förhoppning är att fortbildningsinsatsningen ska utveckla den relationella och pedagogiska förmågan hos våra medarbetare.

Måltidsverksamheten

Vår måltidsverksamhet producerar och serverar cirka 3650 förskole- och skolluncher, 320 pedagogiska luncher, ca 1000 mellanmål och ca 500 specialkost dagligen. Verksamheten arbetar med ökade inköp av närproducerat, egen tillverkning av produkter från olika råvaror samt flervalsbuffé för elever i skolorna vilket ger ett ökat utbud samt flexibilitet i planering och tillagning.

Utmaningen för många kommunala kök är att öka nöjdheten med vegetarisk mat då kött ingår till stor del i matkulturen hos landsortskommuner så även i Knivsta kommun. Resurser kan behövas för att ge kunskap och skapa förståelse för de positiva effekterna på global hållbarhet som en ökad andel växtbaserad kost ger. En annan utmaning för måltidsverksamheten är den kontinuerliga ökningen av specialkost och dess olika kombinationer. Det finns flera utmaningar med det ökande antalet specialkost dels så kostar det mer att packa ett större antal matlådor och med ett ökat antal olika matlådor så ökar även risken att något blir fel. För individer med allvarliga allergier kan detta bli förödande.

Statsbidrag och ekonomi

En generell osäkerhetsfaktor är finansieringen av våra verksamheter genom de riktade statsbidragen. Exempelvis har statsbidraget för likvärdig skola förändrats så till vida att vi behöver i detalj redogöra för vad pengarna ska användas till, vilket i sig inte behöver vara ett felaktigt tillvägagångssätt. Medlen är riktade till ett kalenderår ex. 2023, ansökningen är öppen till mitten av februari det aktuella året och beslut om tilldelade medel delges i maj vilket innebär att en tredjedel av räkenskapsåret har gått innan vi får reda på hur mycket pengar vi får. Detta medför utmaningar i budgetarbetet.

Detsamma kan sägas om statsbidrag till vuxenutbildningen som kommer retroaktivt, dvs. inte då pengarna skulle behövas utan ett och ett halvt år senare.

Vid sidan om detta har vi utmaningar med olika samverkansparter. Redan 2024 ska vi stå redo att genomföra digitala nationella prov vilket ställer krav på vår IT-infrastruktur. För att säkerställa att allt fungerar påbörjades en utredning under våren och det visade sig relativt omgående att nätverken på skolorna inte höll måttet. Detta medförde behov av investeringar på dryga 2 mkr vilket inte hade budgeterats för. Detta gick att lösa genom att vi flyttar fram vissa planerade möbelinvesteringar till 2024.

Framtiden

Befolkningsprognos

Även om byggtakten minskat i Knivsta kan vi se ett fortsatt tillflöde av framför allt elever till grundskolan. Vi vet dessutom att antalet inskrivna kvinnor hos BVC är högre än något annat år sedan 2009 så räknar vi med fler förskolebarn inom de kommande åren. Detta är naturligtvis positivt för våra verksamheter som därigenom blir välfyllda.

För att klara mottagandet av alla barn och elever så kommer det att krävas vissa strategiska val av lokalnyttjande så att kommunen inte behöver bygga nya utbildningslokaler i samma takt som tidigare.

När vi hittar nya lokaler till Sjögrenska kommer gymnasieskolan kunna utveckla sitt programutbud och det finns förhoppningar om att kunna möta det lokala näringslivets behov i ännu högre grad.

Utbildningskontoret har även fått i uppdrag att titta på när och eventuellt var en högskoleförberedande gymnasieskola i Knivsta bör stå redo. Som en viktig del i detta arbete är den dimensioneringsutredning Skolverket tagit fram för gymnasium och vuxenutbildning. I utredningen preciseras vilka utbildningar som bör öka i omfattning och vilka bör minska. Det generella mönstret är att det behövs fler yrkesutbildningar inom bygg och fordonssektorn samtidigt som antalet platser på samhällsvetenskaps-, ekonomi- och estetprogrammet bör minska. Detta kan naturligtvis påverka hur en framtida gymnasieskola i Knivsta ska utformas.

I dimensioneringsutredningen tydliggörs även att alla kommuner måste skriva ett primärt partnerskapsavtal med minst två samverkande kommuner. För Knivstas del kommer detta sannolikt innebära ett förbättrat samverkansavtal med Uppsala och andra kommuner i länet.

Under pandemin ökade trycket på Komvux då många blev arbetslösa och passade på att komplettera sina gymnasiestudier. När arbetsmarknaden tog fart igen efter pandemin minskade trycket på Komvux. Frågan är hur behovet kommer att se ut i samband med den lågkonjunktur som vi är inne i just nu?

Delaktighet, inflytande och motivation

Förskolan har fortsatt stort fokus på att implementera underlaget till det gemensamma SKA. Förskolan behöver fortsätta arbeta med kvalitetsaspekten om vår undervisning ger det resultatet som vi vill uppnå? Hur kan vi bättre skapa oss ett nuläge utifrån barnens förmågor och färdigheter för att utvärdera vår undervisning?

För att kunna arbeta med framtidens förskola behöver förskolan mer kompetens i specialpedagogik, att kunna erbjuda en bred bas där samtliga barn lyckas. Fler pedagoger behöver en mer fördjupad bild av hur vi kan bemöta varje barn samt planera för en barngrupp där alla deltar i aktiviteterna utifrån sina behov och färdigheter.

Förskolan har under en längre period arbetat med mindre barngrupper och utifrån den politiska satsningen på mindre barngrupper kommer förskolan se över organisationen utifrån att arbeta i pedagogiska par för att möjliggöra fler fasta grupperingar under dagen.

För att öka känslan av och den faktiska delaktighet bland barn och unga har vi börjat jobba med *Knivsta i 3D* genom Minecraft och inrättat ett *Ungdomsråd* som börjar jobba från höstterminen 2023. För att detta ska fungera på ett önskvärt sätt måste alla skolor även avsätta tid för klassråd så att hela kedjan från klassen via elevråd till ungdomsråd hänger ihop. Vidare så krävs ett

politiskt engagemang för att detta inte ska upplevas som en dagslända.

För att utveckla undervisningen och behålla glädjen i lärandet från förskolan vidare genom hela livet har vi initierat ett utvecklingsarbete med alla medarbetare inom våra verksamheter kallat *Roadmap*. Som ett steg i vår utvecklingsresa kommer samtliga lärare inom grundskola och gymnasiet att genomgå en fortbildning i *Specialpedagogik för lärande* under de kommande åren. Arbetet med att skapa en röd tråd genom hela utbildningsresan från förskola till gymnasiet kommer att fortsätta under kommande år.

Måltidsverksamheten

Under kommande år ska vi fortsätta att utveckla vårt buffékoncept för att därigenom minska behovet av olika specialkost. En annan ambition är att öka nöjdheten med vegetarisk mat. Resurser kan behövas för att ge kunskap och skapa förståelse för de positiva effekterna på global hållbarhet som en ökad andel växtbaserad kost ger.

Statsbidrag och ekonomi

Vi har små möjligheter att påverka utformningen av statsbidragen men här påverkas våra verksamheter väldigt mycket.

Från och med hösten 2024 ska IT-centrum hantera all Knivstas IT enligt politiska beslut. Vid övergången blir det viktig med tydliga förväntansbilder på vad den andra parten har för ansvar och uppgifter och vilka "mellanrum" någon annan ska ansvara för.

3 Helårsuppföljning av mål, uppdrag och indikatorer

Kommunfullmäktige beslutar om inriktningsmål, uppdrag och indikatorer för nämnder i Mål och budget. För att förtydliga och fokusera nämndens arbete kan nämnden anta riktade nämndmål eller uppdrag utifrån inriktningsmålen. Nämnden kan också besluta om indikatorer för uppföljning.

Nämnden ansvarar för att följa upp sina mål och uppdrag samt bedöma hur resultatet bidrar till måluppfyllelse av inriktningsmålen. Bedömningen av nämndens måluppfyllnad baseras på verksamheternas rapportering.

För bedömning av måluppfyllnad används något av följande:

Bedömning	Vad bedömningen avser (prognos)
Grön - Målet är uppnått	Nämndens verksamhet tycks leda till de resultat som den vill se inom målet
Gul – Målet är delvis uppnått	Nämndens verksamhet tycks till viss del leda till de resultat som den vill se inom målet.
Röd – Målet är ej uppnått	Nämndens verksamhet bidrar inte till måluppfyllelse.

För bedömning av status för uppdragen används något av följande:

Bedömning	Rapportering
Grön – Uppdraget är påbörjat och pågår enligt planering, eller uppdraget är färdigt.	Beskrivning av vad som gjorts och vilka resultat som uppnåtts.
Gul – Uppdraget är påbörjat och pågår delvis enligt plan.	Beskrivning av varför uppdraget pågår delvis enligt plan och vad nämnden behöver göra för att ta ytterligare steg.
Röd – Uppdraget är påbörjat men flyter inte på enligt plan. Eller att uppdraget inte är påbörjat trots att det borde vara det.	Beskrivning av varför uppdraget inte genomförs enligt planering och eventuell ändrad tidsplan.

Bedömning av utfall av indikatorer:

För indikatorerna i Mål och budget har kommunfullmäktige angivit vilken riktning som eftersträvas, det vill säga om det är önskvärt att ett värde ökar, bibehålls eller minskar. Rapporteringen av indikatorvärdet görs utifrån förändringar över tid, jämförelser med andra kommuner över tid och relevanta faktorer. Även interna uppföljningar kan bidra till innehållet. För bedömning av indikatorer används något av följande:

Bedömning
Grön – Utfallet för indikatorn bedöms som positivt i förhållande till den önskade riktningen
Gul – Utfallet för indikatorn bedöms som delvis positivt i förhållande till den önskade riktningen.
Röd – Utfallet är i en annan riktning än det önskvärda.

3.1 En trygg förskola och en skola med goda kunskapsresultat (UN)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

Varje elev ska ges det bästa stödet till lärande och utveckling utifrån de egna förutsättningarna, därför ska barn och unga med individuella behov få tillräckligt stöd. Barngruppernas storlek ska minska över mandatperioden och skolan ska vara en trygg miljö för både elever och personal. Möjligheten att välja mellan kommunal eller annan huvudman för skola och förskola ska säkras.

- Tidiga insatser för barn och unga utifrån deras individuella behov.
- Mindre barngrupper i förskolan.
- Värna det fria valet av förskola och skola.
- Goda kunskapsresultat med studiero.

Måluppfyllelse

I Knivsta kommun har vi trygga barn och elever. Enligt den senaste *Liv och hälsa ung* så anger ca 97% av ungdomarna att de är trygga i skolan. Vi har dessutom bra förskolor och skolor som ger barn och elever goda kunskaper inför framtiden. Vi kan notera en liten förbättring i våra meritvärden för elever som slutade grundskolan i våras.

Förskolorna har ett nära samarbete med specialpedagog och logoped. De arbetar med fokus på främjande och förebyggande men även åtgärdande genom verksamhetsbesök. Förskolorna har kontinuerliga professionsmöten och arbetslagsreflektioner där kollegialt lärande är i fokus och barnet är i centrum. Skolledarna arbetar systematiskt med arbetslagen utifrån att säkerställa att lärmiljön tillgodoser barnens behov. Samtidigt arbetar förskolan med en god relation och dialog med familjen.

Förskolan har under en längre period arbetat med att jobba för mindre barngrupper och utifrån den politiska satsningen på mindre barngrupper har förskolan sett över organisationen. En ambition framåt är att arbeta i pedagogiska par för att möjliggöra fler fasta och mindre grupperingar under dagen. Utifrån den ekonomiska satsningen 2024 kommer förskolorna öka personaltätheten för att möjliggöra fler mindre grupperingar eller omorganisera sig.

Förskolornas språkutvecklande arbetssätt syftar till att utveckla Knivsta kommuns förskolebarn i deras språkliga och kommunikativa förmågor och färdigheter. I samarbete mellan förskoleverksamheten och stöd och utvecklingsgruppen skapas förutsättningar för en likvärdig utbildning för alla barn som vistas i förskola.

Våra skolor använder sig av samma screeningplan vilket gör att vi kan jämföra olika resultat mellan klasser och skolor. I våra ämnesnätverk kan sedan lärarna lära av och med varandra för en ökad likvärdighet samt måluppfyllelse.

Med det sagt så står vi inte utan utmaningar. Vi har tidigare nämnt delaktighet, nyfikenhet och intresse hos våra skolelever som en stor utmaning. Knivsta är en tillväxtkommun vilket ställer stora krav på flexibilitet och framförhållning i vår planering av förskolor och skolor.

Under 2023 har ekonomin varit en väldigt stor utmaning. Här spelar såväl budgetförutsättningar som ökad andel specialkost samt digitala nationella prov en stor roll. Vi har gjort stora ansträngningar inom verksamheterna för att nå en budget i balans, främst genom personal- och lokaljusteringar.

Uppdrag	Tidsperiod	Nivå	Status
Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet inom förskola och skola med fokus på trygghet och studiero	2023-2026	Uppdrag från kommunfullmäktige	

Uppdrag	Tidsperiod	Nivå	Status
Säkerställ god tillgång till elevhälsan	2023-2026	Uppdrag från kommunfullmäktige	●
Initiera arbetet med mentorskap i samverkan med näringslivet.	2023-2024	Uppdrag från kommunfullmäktige	◆
Gör en genomlysning av tillgång till undervisningsmaterial och skolböcker.	2023-2024	Uppdrag från kommunfullmäktige	●
Säkerställ likvärdig och lättillgänglig information om olika utförare i Knivsta kommun på kommunens hemsida.	2023	Uppdrag från kommunfullmäktige	●
Kartläggning av LSR-garantin (Läsa, skriva, räkna)	2023	Uppdrag från nämnd	●
Öka andelen behöriga lärare i förskola, skola och fritidshem med koppling till ändring i heltid som norm (HSN)	2023-2026	Uppdrag från nämnd	●

Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet inom förskola och skola med fokus på trygghet och studiero

Under året har ett antal workshops genomfört med skolledare och förstelärare för att konkretisera Kommunfullmäktiges och Utbildningsnämndens mål i form av en roadmap för utbildningskontorets verksamheter. De fyra konkretiserade målen grundas på Skolverkets sju framgångsfaktorer för skolutveckling och bidrar till att väva samman de statliga målen med de kommunala målen. Målen är;

- Öka barn- och elevdelaktigheten
- Öka tillgängligheten till lärmiljöerna
- Höja måluppfyllelsen
- Framtidssäkra utbildningen

Alla målen innehåller delar som syftar till ökad trygghet och studiero för alla barn och elever.

Under första kvartalet varje kalenderår svarar alla elever F-9 på en elevenkät som bland annat innehåller frågor om studiero/arbetsro och trygghet. Resultaten följs upp på såväl skol- som huvudmannanivå inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Det vi ser på en huvudmannanivå är att elever överlag är tämligen trygga, men att arbetet med att öka tryggheten behöver öka. Under workshop med Ungdomsrådet under ht 23 framkom att aktiviteter som exempelvis mer styrda rastaktiviteter skulle kunna bidra till mindre konflikter med ökad trygghet som följd.

Kompetensinsatsen Specialpedagogik för lärande som genomförs under läsåret 23/24 förväntas leda till att samtliga elever i större utsträckning får tillgång till sitt eget lärande. Det förväntas vidare leda till att fler elever i större utsträckning upplever sig motiverade och intresserade av lärandet och en följd av detta torde vara att studieron i våra lärmiljöer ökar.

För att utveckla våra analyser i det systematiska kvalitetsarbetet så håller vi på att sätta upp en Power BI lösning tillsammans med ekonomi- och vård och omsorgskontoret.

Säkerställ god tillgång till elevhälsan

Till hösten 2023 har vi anställt ytterligare en skolpsykolog och en skolsköterska vilket gör att våra nyckeltal gör att HSL-personalen kan arbeta utifrån lagändring 230701.

En kommande utmaning för elevhälsan är tillgång till kuratorer. Från och med höstterminen

2023 har en kurator valt att gå ned i tjänst från 100% till 50%. Den senaste utökningen skedde 2021 och sedan dess har grundskolan ökat i volym. Idag har vi 8 kuratorer men deras tjänstegrad motsvarar endast 500%.

Alla lärare kommer att gå en fortbildning som heter *Specialpedagogik för lärande* under de kommande åren i syfte att öka tillgängligheten till lärande för alla våra elever.

Initiera arbetet med mentorskap i samverkan med näringslivet.

Dialog har förts med näringslivsenheten/tillväxtkontoret rörande mentorskap från näringsliv till skolklasser. I dagsläget är det en utmaning att få till ett mentorskap, men däremot pågår ett utvecklingsarbete med att öka samverkan mellan skola och externa verksamheter som exempelvis näringsliv och offentlig verksamhet.

Studie- och yrkesvägledarteamet är aktivt igen och har under ht23 påbörjat uppdatering av SYV-planen samt ser över hur de kan stötta skolorna i studie- och yrkesvägledning i det vida perspektivet. Här medverkar även verksamhetschef för grundskola, gymnasium och vuxenutbildning/SFI.

Verksamhetschef för grundskola, gymnasium och vuxenutbildning/SFI samverkar med näringslivsenheten/tillväxtkontoret i syfte att få till en ökad samverkan med yrkeslivet och skolan.

Gör en genomlysning av tillgång till undervisningsmaterial och skolböcker.

Genomlysning av tillgången till undervisningsmaterial och skolböcker gjordes under ht23. Resultatet är att det finns det material som behövs även om man önskar sig mer på flera ställen. I en av enheterna var behovet av komplettering förhöjt och det är en enhet som får extra medel inom ramen för statsbidraget likvärdig skola till komplettering av läroböcker.

Säkerställ likvärdig och lättillgänglig information om olika utförare i Knivsta kommun på kommunens hemsida.

Vi har en tydlig och likvärdig presentation av olika utförare på kommunens hemsida. En utmaning i dagsläget är att få fram likvärdig data då flera fristående aktörer väljer att genomföra sina egna brukarundersökningar istället för den kommungemensamma. Det gör att vi får färre jämförbara datapunkter.

Kartläggning av LSR-garantin (Läsa, skriva, räkna)

Kartläggning av elevers (F-åk3) utveckling inom läsning, skrivning och matematik kartläggs enligt Skolverkets krav.

Verktyg som används är bland andra Bornholmsmodellen, LegiLexi och nationella stödverktyg. Under Resultatdialogerna följs det systematiska arbetet inom LSR-garantin upp med respektive skola på såväl skol- som huvudmannanivå.

Utöver det lagstadgade kravet kopplat till LSR-garantin följer vi även upp elevers läs- och skrivutveckling samt matematiska utveckling under åk 4-9, även om den uppföljningsplanen är under utveckling.

Kartläggningen leder till att elever i större utsträckning än innan får en mer anpassad undervisning vilket i sin tur leder till förbättrad läsutveckling. Vissa av screeningverktygen är

nya vilket innebär att vi än inte ser effekten ur ett huvudmannaperspektiv, men i samtal med rektorer framgår att de individuella insatserna verkar ge positiva resultat. Vi ser att vi i de yngre åldrarna verkar behöva lägga lite mer fokus på att träna elevers avkodningsförmåga, vilket vi under året har kommunicerat med skolorna under bland annat resultatdialogerna.

Öka andelen behöriga lärare i förskola, skola och fritidshem med koppling till ändring i heltid som norm (HSN)

Statistiken för innevarande läsår rörande andel behörig personal publiceras först i april, men under de senaste tre åren (som är publicerade av Skolverket) har vi ökat andelen lärare med lärarexamen, förskollärarexamen eller fritidspedagogexamen och med utfärdat examensbevis i årskurs 1-9. (2020/2021 - 85,4 %, 2021/2022 - 88,5 %, 2022/2023 - 88,6 %)

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Önskad riktning	Status
Andel föräldrar som är trygga med att lämna sina barn i förskolan Egen undersökning			94		
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%) N15346 K: kvinnor M: män	88,2 K: 90,2 M: 85,8	87 K: 83,3 M: 90,2	86,9 K: 86,1 M: 87,6	Öka	
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%) N17461 K: kvinnor M: män	81,4 K: 87,2 M: 76,1	79 K: 80 M: 78,2	79,4 K: 84,9 M: 73,9	Öka	
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarexamen, kommunal regi, andel (%) N11043	34	37		Öka	
Mätning av LegiLexi, Lexplore och ev Matteappen Egen undersökning. K: kvinnor M: män					
Elever i åk 5: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%) Egen undersökning/N15613 K: kvinnor M: män		86 K:87 M:89	83 K:78 M:90	Öka	
Kopia av Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%) Egen undersökning/N15643 K: kvinnor M: män		83 K: 76 M:91	73,9 K: 60 M:86	Öka	
Elever i åk 9 som är behöriga till ekonomi-, humanistiska och samhällsvetenskapsprogrammen, hemkommun, andel (%) N15426 K: kvinnor M: män	86 K:87 M:84	86 K:84 M:88	85 K:83 M:86	Öka	

Andel föräldrar som är trygga med att lämna sina barn i förskolan

Först mätningen gjordes 2023.

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)

För att ha gymnasiebehörighet till ett yrkesprogram krävs godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik och i minst fem andra ämnen från grundskolan.

Andelen elever i våra kommunala grundskolor som gick ut årskurs 9 VT-23 med behörighet till ett yrkesprogram är 86,9 %. För läsåret innan var siffran 87,0 %. Samtidigt kan vi se att denna siffra sjunkit på nationell nivå medan vi bibehållit vår nivå.

Vi ser att vi behöver fortsätta vårt utvecklingsarbete med att bli öka alla elevers tillgång till sitt lärande samt att öka likvärdigheten mellan våra skolor. Vi gör detta exempelvis genom en kompetenssatsning under i första skedet innevarande läsår inom ramen för Skolverkets moduler Specialpedagogik för Lärande. All vår lärarpersonal, elevhälsopersonal, samtliga skolledare och förvaltningsledningen ingår i kompetenssatsningen.

Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)

Detta är en indikator som vi har väldigt liten rådighet över då den övervägande delen av ungdomar går på gymnasieskolor i andra kommuner.

Resultatet för VT23 är 79,4 % jämfört med VT22 som var 79,0 %.

Heltidstjänster i förskolan med förskolläraryxamen, kommunal regi, andel (%)

Det ser bättre ut än tidigare. Heltidstjänster i förskolan med förskolläraryxamen, kommunal regi, andel (%) augusti 2023 47,93 per årsarbetare jämfört med 34 under föregående läsår.

Mätning av LegiLexi, Lexplore och ev Matte-appen

Vi följer upp resultaten två-tre gånger per läsår och kan se en positiv utveckling.

Elever i åk 5: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)

83% (K 77,8 % och M 90,4 %) jämfört med fjolårets 86%. Siffrorna på *Liv och hälsa ung* indikerar en annan och bättre situation. Detta kräver vidare analyser och ett fortsatt utvecklingsarbete.

Kopia av Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)

Andelen som helt och håller eller till stor del känner sig trygga i skolan i åk 8 är 73,9 % (K 60 % och M 86,2 %). Även här finns en stor diskrepans jämfört med siffrorna från *Liv och hälsa ung* som indikerar en annan och bättre situation. Detta kräver vidare analyser och fortsatt utvecklingsarbete.

Elever i åk 9 som är behöriga till ekonomi-, humanistiska och samhällsvetenskapsprogrammen, hemkommun, andel (%)

För att ha gymnasiebehörighet till ekonomi-, humanistiska och samhällsvetenskapsprogrammen krävs det att eleven har godkända betyg i geografi, historia, samhällskunskap och religionskunskap samt i minst fem andra valfria ämnen och i svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik.

Andelen elever i våra kommunala grundskolor som gick ut årskurs 9 VT-23 med behörighet till ett yrkesprogram är 82,8 %. För läsåret innan var siffran 84,3 %.

Vi ser att vi behöver fortsätta vårt utvecklingsarbete med att bli öka alla elevers tillgång till sitt lärande samt att öka likvärdigheten mellan våra skolor. Vi gör detta exempelvis genom en kompetenssatsning under i första skedet innevarande läsåret inom ramen för Skolverkets moduler Specialpedagogik för Lärande. All vår lärarpersonal, elevhälsopersonal, samtliga skolledare och förvaltningsledningen ingår i kompetenssatsningen.

3.1.1 Öka tillgången till elevhälsa

Nämndmål

Då elevantalet över tid har ökat i de kommunala grundskolorna finns behov av att öka andelen skolsköterskor och psykologer. Beslut om att utöka med en skolpsykolog är fattat och utredning om ytterligare skolsköterska ska initeras.

Måluppfyllelse

Inför höstterminen 2023 har vi anställt ytterligare en psykolog och skolsköterska. Det innebär att vår bemanning inom dessa områden är fullgod i dagsläget. Det möjliggör också att Knivsta kommuns elevhälsa kan tillämpa den nya ändringen i skollagen från 230702. Att elevhälsan ska bedriva sin verksamhet på individ, grupp och organisationsnivå.

Uppdrag	Tidsperiod	Nivå	Status
Uppdatera rutiner med Samordnad individuell plan (SIP)	2023-2024	Uppdrag från nämnd	●
Ökad samverkan med Socialtjänsten	2023-2025	Uppdrag från nämnd	●
Ökad samverkan med barnavårdscentraler (BVC)	2023-2025	Uppdrag från nämnd	●
Öka specialpedagogisk kompetens hos alla lärare	2023-2024	Uppdrag från nämnd	◆
Systematiskt öka lärares kompetens kring Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)	2023-2024	Uppdrag från nämnd	◆
Utreda möjligheten att öka tillgången på skolsköterskor	2023	Uppdrag från nämnd	●

Uppdatera rutiner med Samordnad individuell plan (SIP)

Det finns en inarbetad rutin sedan några år tillbaka. Skollagen omfattar inte lagen om SIP (samordnad individuell plan), den omfattas av HSL (Hälsa och sjukvårdslagen) och Socialtjänstlagen. Skolan kan därmed inte kalla till SIP-möten, men skolan kan initiera ett ärende då individen omfattas av alla tre aktörerna. Verksamhetschef för elevhälsan deltar i länets nätverk för SIP-samordning.

Ökad samverkan med Socialtjänsten

Sedan årsskiftet ingår öppna förskolan i Utbildningsnämndens ansvarsområde. Öppna förskolan samverkar väldigt nära med familjecentralen som är en del av socialtjänsten. Vidare så har vi en god samverkan på chefsnivå i kommunen. Dessutom samverkar vi inom ramen för SSPF (Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid) och med ett gemensamt ansvar för uppsökandegruppen.

Ökad samverkan med barnavårdscentraler (BVC)

BVC följer barnets utveckling och under vissa specifika besök ska familjen och förskolan svara på en enkät utifrån barnets mående och utveckling. Detta sker i samarbete med familjen, det är positivt samarbete utifrån barnets bästa.

Vid övergång från BVC till förskoleklass sker journalöverföring till skolsköterskor på ett mycket bra sätt. Vid eventuella medicinska svårigheter hos barn och om samtycke finns får vi en utökad information om barnet.

Öka specialpedagogisk kompetens hos alla lärare

I höstas påbörjades en fortbildningsinsats i *Specialpedagogik för lärande* för alla lärare i grund- och gymnasieskolan. Det är en fortbildning som kommer att pågå under de kommande åren.

Systematiskt öka lärares kompetens kring Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)

Detta blir en del av fortbildningen *specialpedagogik för lärande*. Utökning av psykolog bör kunna bidra till kompetens för elever med en NPF-problematik.

Utreda möjligheten att öka tillgången på skolsköterskor

Vi har precis anställt ytterligare en skolsköterska så grundbemanningen är säkrad. I och med utökningen har vi höjt insatsen för MLA (medicinsk ledningsansvar) då vi sett att detta är för litet för samordning EMI /(elevhälsans medicinska insatser). MLA behövs också vi rekrytering och introduktion av nya medarbetare i EMI.

3.2 Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

En långsiktig ekonomi i balans innebär att intäkter och kostnader ska gå ihop i takt med att andelen exploateringsintäkter i driftbudgeten över tid fasas ut. Fokus i verksamheten ska vara god kvalitet i kommunens kärnverksamhet, det vill säga skola, vård och omsorg. Verksamheten ska drivas effektivt för att skapa ökat värde per skattekrona för invånarna.

- Öka värdet per skattekrona för invånarna.
- Fokus på kommunens kärnverksamhet det vill säga skola, vård och omsorg.
- Fasa ut beroendet av exploateringsintäkter över tid.

Måluppfyllelse

Under innevarande budgetår kommer Utbildningsnämnden inte nå en budget i balans. Som svar på inriktningsbudgeten påvisade Utbildningskontoret att det saknades ca 12 mkr baserat på

inflation och räntehöjningar. Under året har stora åtgärder vidtagits i våra verksamheter vilket minskat underskottet till ca 4.1 mkr.

Kommunfullmäktiges beslut att ändra *Heltid som norm* från SKA till BÖR har underlättat för verksamheterna att anpassa bemanningen utifrån de faktiska behoven.

Uppdrag	Tidsperiod	Nivå	Status
Genomför en analys av nettokostnadsavvikelser som ligger till grund för överväganden av åtgärder och kontinuerlig uppföljning.	2023-2026	Uppdrag från kommunfullmäktige	
Genomför en översyn och vid behov av revidering av befintliga politiskt antagna styrdokument	2023-2024	Uppdrag från kommunfullmäktige	
Ta fram en sammanhållen lokalförsörjningsplan för de lokaler som kommunen nyttjar i syfte att optimera resursutnyttjandet	2023-2024	Uppdrag från kommunfullmäktige	
Arbetet med Heltid som norm fortsätter men ändras från ska till bör för att undvika oönskade inlåsnings effekter.	2023	Uppdrag från kommunfullmäktige	
Utreda lokalkostnaderna och annan hyressättning för att få mer pengar till verksamheterna.	2023-2024	Uppdrag från nämnd	
Utreda socioekonomisk stöd i förskolan (tänk in i resursfördelningsmodellen)	2023	Uppdrag från nämnd	

Genomför en analys av nettokostnadsavvikelser som ligger till grund för överväganden av åtgärder och kontinuerlig uppföljning.

Vi följer upp och analyserar nettokostnadsavvikelseerna för våra verksamheter. Här kan vi se att grundskolan ligger på en högre kostnad än i jämförbara kommuner. Samtidigt är fritidsverksamheten billigare och en delförklaring kan vara att resurser inte alltid belastar den berörda verksamheten fullt ut. En annan delförklaring är våra höga lokalkostnader som ligger högre än de flesta jämförbara kommuner.

Genomför en översyn och vid behov av revidering av befintliga politiskt antagna styrdokument

Utbildningskontoret har tagit fram en ny resursfördelningsmodell för förskolan som Utbildningsnämnden har fattat beslut om i höstas. Den nya fördelningsmodellen jämnar ut barnomsorgspengen mellan de olika ålderskategorierna vilket underlättar vid planering. Efter ändringarna i förskolans läroplan, där undervisningsbegreppet lyfts än tydligare är det rimligt att skillnaderna i peng minskar.

Ta fram en sammanhållen lokalförsörjningsplan för de lokaler som kommunen nyttjar i syfte att optimera resursutnyttjandet

På grund av personalförändringar har arbetet lagts på is tills en ny lokalförsörjningschef finns på plats. Arbetet beräknas kunna ske under kalenderåret 2024.

Arbetet med Heltid som norm fortsätter men ändras från ska till bör för att undvika oönskade inlåsnings effekter.

Vid rekrytering eftersträvas heltidstjänster när så är möjligt med beaktande till behovet samt

tillgängliga ekonomiska medel. Den rekryterande ser över möjlighet att komplettera ett deltidsbehov med andra behov av deltidstjänster i syfte att så långt som möjligt kunna erbjuda heltidstjänster.

Effekterna uppkommer över tid, men en positiv effekt är att vi inte drar på oss kostnader som är obefogade vilket har skett då heltid har erbjudits på grund av ska-kravet då inkom deltid är behovet.

Utreda lokalkostnaderna och annan hyressättning för att få mer pengar till verksamheterna.

Under höstterminen 2023 utreddes frågan av Utbildningskontoret och Utbildningsnämnden fattade beslut i enighet med utredningen. Syftet är att tillgängliggöra utbildningslokaler för civilsamhället och föreningslivet framöver. En justering av hyrestid för en lokal per kommunal skulle kunna minska Utbildningsnämndens totala hyreskostnad och lokalersättningarna vilket därmed skulle lämna mer ekonomiska medel till barnomsorgs- och skolpeng till alla enheter. Frågan ska vidare till Kommunfullmäktige under våren 2024.

Utreda socioekonomisk stöd i förskolan (tänk in i resursfördelningsmodellen)

Knivsta kommun hade tidigare socioekonomiskt stöd till förskola i form av en pott med fast belopp som fördelades till ett antal förskolor. I dagsläget finns inte socioekonomiskt stöd på detta sätt utan dessa medel finns inräknade i barnpengen som ges för alla barn till alla förskolor och pedagogisk omsorg i Knivsta. En utredning har gjorts under 2023 avseende eventuellt återinförande av socioekonomiskt stöd i förskola. Statistik insamlades från SCB om barnen i Knivsta kommuns förskolor och pedagogisk omsorg avseende kön, utländsk bakgrund, vårdnadshavares utbildningsnivå, familj med försörjningsstöd och om barnen bor med en, ingen eller båda vårdnadshavare. Vid ett eventuellt införande av socioekonomiskt stöd skulle medlen fördelas utifrån risk att inte uppnå målen i åk 9 mot bakgrund av ovanstående variabler. Resultatet visade att 8 av Knivstas förskolor och pedagogisk omsorg i sådana fall skulle ta del av det socioekonomiska stödet och att det skulle vara lite eller väldigt lite pengar för de aktuella enheterna och förvaltningen drog slutsatsen att modellen inte bör ändras utan att alla förskolor och pedagogisk omsorg även fortsättningsvis får del av dessa medel genom barnpengen.

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Önskad riktning	Status
Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9, (%)	7,1			Minska	
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)	-7,86	-9,96		Bibehålla	

Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9, (%)

Med anledning av den ekonomiska situationen under innevarande år har grundskolan sänkt sina totala kostnader.

Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)

Vi har sänkt kostnaderna för Utbildningsnämnden utifrån budgetförutsättningarna 2023.

Förskolan utgör den näst största delen av Utbildningsnämndens budget vilket innebär att även förskolan sänkt sina kostnader ytterligare.

4 Uppföljning av utförare

Av kommunen anlidade entreprenörer för skoleleverna är:

Cabonline Region Mitt AB. Skolskjuts med taxi. Uppföljning enligt avtal. Tät dialog med trafikplaneraren och snabb hantering av uppkomna situationer.

Mohlins Bussar AB. Verksamhetsresor med buss. Bokas direkt av Ängbyskolan. Ingen uppföljning centralt från kommunens håll.

Bergkvarabuss AB. Verksamhetsresor med buss. Bokas direkt av Lagga, Långhundra skola och Adolfsbergsskolan. Ingen uppföljning centralt från kommunens håll.

Traveller Buss AB. Verksamhetsresor med buss. Bokas direkt av Brännkärrsskolan. Ingen uppföljning centralt från kommunens håll.

5 Ekonomi

5.1 Verksamheternas förutsättningar

Utbildningsnämnden har tilldelats medel för 2023 i den av kommunfullmäktige antagna Mål & budget 2023 (MoB).

Utbildningsnämndens budget för 2023 är 764 933 tkr, vilket är 44 157 tkr högre än budgeten för 2022 (6,1 %). Ökningen består av:

- Indexuppräknings om 27 481 tkr med 4 % uppräknings för förskola, grundskola och anpassad grundskola (tidigare grundsärskola) samt 3 % för övriga verksamheter.
- Volymreglering om totalt 12 424 tkr för förskola, grundskola, gymnasium samt anpassad grundskola i egen regi
- Politisk förändring om totalt 4 252 tkr:
  - 25 tkr i politisk förändring till nämndverksamheten
  - 800 tkr i politisk förändring till interna gymnasiet för att fullfölja satsning att nå samma priser som liknande kommuner
  - -500 tkr i politisk förändring till externa gymnasiet
  - -575 tkr i politisk förändring avseende ospecificerade medel
  - 4 502 tkr i politisk förändring till grundskoleverksamheten
    - varav + 861 tkr för nya Adolfsbergshallen
    - varav + 5 750 tkr för 1:1 medel
    - varav - 2 109 tkr pga ny fördelning av gymnastik- och sporthallar mellan Utbildningsnämnden och Kultur & Fritid

SKR:s beräknade kostnadstryck för 2023 är 5,8 % där det normalt brukar vara ca 2%. Eftersom indexuppräknings av Utbildningsnämndens ramar är 3-4 % innebär det en indirekt effektivisering. En del kostnader ökar betydligt mer än 5,8 %, exempelvis budgeteras hyreshöjningar om ca 9 % som dels ger ökade hyreskostnader, dels ger ökad lokalpeng till fristående aktörer. Kostnaderna för skolskjuts ökar med 12 %.

1:1 medel om 5 750 tkr ingår from 2023 i KF-budgeten, tidigare har detta sökts från Kommunstyrelsen och därmed tillkommit som utökade medel i Nämndbudgeten.

5.2 Årsbokslutet

Det ekonomiska utfallet för Utbildningsnämnden 2023 blev - 4 129 tkr, vilket är - 0,5 % av nämndbudgeten på 764 933 tkr. Verksamheterna förskola, anpassad grundskola, VUX & SFI samt nämndverksamhet fick överskott medan grundskola, interna gymnasiet och måltidsverksamheten fick underskott. Övriga verksamheter bokslutsregleras mot faktisk kostnad.

Nämndverksamhet

Nämndverksamheten redovisar ett överskott på 281 tkr som beror på bl a lägre kostnader för kvalitetsdagar när det hölls i interna lokaler.

Förskola

2023 fick förskoleverksamheten ett överskott på 1 709 tkr.

Kommunal verksamhet

Den kommunala verksamheten fick ett överskott på 412 tkr som till stor del beror på att den buffert som fanns i budget hos förskolechefen inte har behövts. Det har också behövts färre verksamhetsanpassningar av lokaler än beräknat. De kommunala förskolorna redovisar budget i balans (+ 26 tkr) men där en del enheter har underskott pga främst färre barn där det inte till fullo har gått att möta med lägre personalkostnader och hos en förskola har det varit högre personalkostnader till följd av hög sjukfrånvaro bland personalen. Det här täcks dock upp av förskolor med överskott då de har fyllt platserna alternativt är en större verksamhet med en större flexibilitet som gör att det t ex inte behövs timvikarier vid personalfrånvaro. Alla förskolor har också fått mer intäkter från statsbidraget Kvalitetshöjande medel vilket har förbättrat ekonomin.

Myndighet

På myndighetsnivå redovisas ett överskott om 53 tkr som beror på något lägre verksamhetskostnader.

Pengsystem

Inom pengsystemet blev det ett överskott på 1 244 tkr 2023. Barnomsorgsintäkterna blev högre när det blev fler barn än väntat i kommunen och det har genomförts retroaktiv avgiftskontroll. Migrationsintäkter avseende 2022 bidrar också till överskottet. Det här dämpas av högre kostnader för barnen i kommunen då andelen barn som går i fristående verksamhet har ökat och andelen barn som går mer än 15 timmar också har ökat. Däremot är andelen yngre barn (1-3 år) lägre vilket ger lägre kostnader. Avvikelsen för pengsystemet är 0,6 %.

Förskola	
Kommunal verksamhet	412
Myndighet	53
Pengsystem	1 244
Summa	1 709

Grundskola

Grundskoleverksamheten fick ett underskott om 7 583 tkr 2023.

Kommunal verksamhet

Den kommunala verksamheten fick ett underskott på 4 651 tkr. De kommunala grundskoleenheterna redovisar tillsammans ett underskott på 3 852 tkr. Redan i detaljbudgeten var underskottet 7,2 mkr då ramarna för 2023 var begränsade med penguppräknings med 2,8 % men kostnadsökningar om ca 5,8 %. Alla grundskolor utom en har förbättrat resultatet sedan detaljbudget. Under året har en del grundskolor fått fler elever eller mer medel för EOS som har

gett högre intäkter och samtliga enheter har fått mer statsbidrag som har hjälpt ekonomin. För de enheter som hade stora underskott i detaljbudgeten har planer tagits fram för att få ner underskotten främst genom att få ner personalkostnaderna. Men man har sedan inte gått i mål med att sänka personalkostnaderna och på en del enheter har personalkostnaderna i stället ökat. I en del fall har det bedömts nödvändigt att behålla eller utöka personalen och i en del fall handlar det om att personal inte har funnits med korrekt i budget/prognos. En skola har också fått oväntat höga kostnader för avskrivningar då en anläggning felaktigt inte har skrivits av på flera år. Det finns dock också grundskolor som redovisar överskott tack vare de nya eller högre statsbidragen, bra elevunderlag, elstöd och lägre personalkostnader pga t ex vakanta tjänster under en tid.

750 tkr av underskottet inom kommunal verksamhet beror på Elevhälsa där ytterligare en psykolog och skolsköterska har rekryterats som det inte fanns finansiering för 2023. Antalet elever i kommunen har ökat stadigt men antalet psykologer och skolsköterskor har inte ökat i samma takt och för att möta det behov som finns på skolorna avseende elevhälsa har bedömningen gjorts att denna rekrytering är nödvändig. Verksamhetschef redovisar också ett underskott på 203 tkr som beror på att kostnaderna kopplat till statsbidrag har överskrivit budget något. Däremot bidrar lokalförsörjning med ett överskott om 110 tkr pga framför allt senareläggning av paviljongerna i Lagga.

Myndighet

Inom myndighet redovisas ett underskott om 482 tkr som beror på högre verksamhetskostnader för t ex advokater och Power-BI. Det är också hänförligt till att personal inom central administration har slutat som har krävt konsultkostnader i väntan på ny systemförvaltare samt dubbla lönekostnader över en period vid upplärning av ny personal. Detta vägs dock upp något av lägre kostnader för skolskjuts.

Pengsystem

Pengsystemet för grundskolan redovisar också underskott med 2 450 tkr vilket beror på att kostnaderna för eleverna i Knivsta blev högre då det har varit en större andel elever i högre årskurser som kostar mer och det har varit en större andel elever som har gått på fritidshem och fritidsklubb. Det har även varit en större andel elever med svenska som andra språk. Under 2023 har det funnits 6 individintegrerade elever i Knivstas grundskolor, d v s elever som har rätt att gå i anpassad grundskola men där vårdnadshavare har valt att placera eleverna i grundskola. Utbildningsnämnden har gett ut medel om ca 1,6 mkr utöver vanlig elevpeng för dessa elever som nämnden inte har täckning för 2023. 2024 finns det dock medel för detta. Vidare har lovskolan kostat mer än de medel som var avsatta. Eftersom den kommunala grundskolan har gått med underskott på några års sikt (2020-2023) behöver de fristående grundskolorna kompenseras för detta, vilket ger ytterligare kostnader om 440 tkr. Det finns dock faktorer som dämpar dessa kostnadsökningar som högre migrationsintäkter avseende 2022, fler sålda platser till andra kommuner och högre barnomsorgsintäkter pga fler elever i fritidshem och fritidsklubb. Underskottet i pengsystemet motsvarar -0,6 % av hela pengsystemet.

Grundskola	
Kommunal verksamhet	-4 651
Myndighet	-482
Pengsystem	-2 450
Summa	-7 583

Anpassad grundskola

Den anpassade grundskolan redovisade ett överskott om 1 029 tkr 2023. Verksamheten har haft fler elever än budget vilket ger högre intäkter och samtidigt blev det lägre lönekostnader då personalomsättning har gett ett löneglapp i väntan på ny personal.

Interna gymnasiet

Det interna gymnasiet fick ett underskott på 356 tkr 2023. Sjögrenska gymnasiet fick ett överskott på 386 tkr trots färre elever än budget tack vare högre intäkter för statsbidrag där personal delvis har finansierats med några av statsbidragen. Det blev också ett litet överskott inom lokalförsörjning om 48 tkr.

Däremot blev det ett underskott om 790 tkr centralt då eleverna på Sjögrenska har gått på dyrare program än budgeterat.

Gymnasieskola, intern	
Kommunal verksamhet	434
Centralt	-790
Summa	-356

Externa gymnasiet

Den externa gymnasieskolan bokslutsregleras efter faktisk kostnad och fick ytterligare 247 tkr 2023.

Anpassad gymnasieskola

Anpassad gymnasieskola bokslutsregleras efter faktisk kostnad och lämnade tillbaka 140 tkr.

VUX & SFI

Verksamheterna Vuxenutbildning och SFI fick ett överskott på 804 tkr 2023 vilket framför allt beror på återbetalning av statsbidrag avseende 2022 men också något lägre lönekostnader.

Måltidsverksamhet

Måltidsverksamheten fick ett litet underskott på 13 tkr 2023. Livsmedelskostnaderna blev högre än budget pga något optimistisk budget efter indikationer på att livsmedelspriserna skulle stabiliseras. Dock skedde två större prishöjningar varav den i sista kvartalet omfattade animaliskt protein och mejeriprodukter vilket är varugrupper som utgör en stor andel av måltiden. Antal sålda portioner har också ökat vilket delvis förklarar högre livsmedelskostnader. Effekten av den här kostnadsökningen dämpades dock av att lönekostnaderna blev lägre pga bl a sjukfrånvaro där det inte har behövts timvikarier och där även timvikariekostnaderna rent utav blev lägre än budget. En del personal i verksamheten finansieras delvis med bidrag från arbetsförmedlingen och då anställningen för dessa personer förlängdes under året har det genererat högre lönebidrag. Vidare blev försäljningsintäkterna från kommunens förskolor och skolor högre pga fler sålda portioner.

AVVIKELSE MELLAN UTFALL OCH PROGNOSE PER OKTOBER

Prognosen per oktober för Utbildningsnämnden visade på ett underskott på -301 tkr. Differensen är alltså - 3,8 mkr. Förskola fick ca 1,2 lägre överskott pga främst högre kostnader för fristående förskolor då det blev fler barn än beräknat under november och december samt högre kostnader för barn i externa förskolor och något lägre migrationsintäkter. Grundskola fick ca 3,5 mkr försämrat resultat som främst förklaras av kommunal verksamhet som fick något högre personalkostnader, högre kostnader för måltider de sista månaderna och den stora avskrivningskostnaden som belastar en av skolorna. Resultatet för verksamhetschef grundskola blev också betydligt sämre än prognosen pga för lågt prognostiserade kostnader i sista prognosen. Myndighetskostnaderna inom grundskola blev också högre pga högre konsultkostnader, lönekostnader och skolskjuts. Även pengsystemet för grundskolan fick något högre underskott än prognostiserat som beror på högre kostnader för externa elever och för kompensationen till de fristående grundskolorna pga det kommunala underskottet. Däremot blev utfallet 250 tkr bättre än prognos för det interna gymnasiet som hade lägre lönekostnader och högre försäljningsintäkter för sålda platser till andra kommuner då det var fler elever under november-december. VUX & SFI fick också 800 tkr bättre resultat än sista prognosen för året beroende på återbetalning av statsbidrag avseende 2022.

VIDTAGNA ÅTGÄRDER INFÖR EKONOMISK UPPFÖLJNING UNDER 2024

Till följd av att det stora negativa resultatet för kommunal grundskola kommer den ekonomiska uppföljningen att prioriteras än högre av skolledare under 2024 och i de fall där det behövs åtgärder för att nå budget i balans kommer det att vidtas omedelbart.

VOLYMER

2023 gick 1 323 barn i förskola vilket är en minskning med 4 barn sedan 2022 men det blev 18 fler barn än budget. Antal elever i grundskola har istället ökat med 42 st från 2022 till 3 217 st 2023 men det blev 59 färre än budget. Antalet elever i anpassad grundskola i egen regi på Alsike skola var 18 st 2023 och har ökat med 2 elever sedan 2022 och det blev 4 fler än budget. Sjögrenska gymnasiet hade 43 elever folkbokförda i Knivsta 2023, vilket är 3 fler än året innan men 14 färre än budget, vilket beror på att andelen elever på Sjögrenska som är folkbokförda i andra kommuner har ökat och till 2024 är denna fördelning uppdaterad i Mål och budget. 2023 gick det 892 elever i extern gymnasieskola, vilket är 7 elever fler än 2022 men 47 färre än budget. I Knivstas grundskolor fanns det 2023 6 st individintegrerade elever vilket är lika många som i budget men 1 fler än året innan.

Volym	Utfall Volym 2022	Utfall volym 2023	Budget Volym 2023	Förändring 2023 mot föregående år	Förändring 2023 mot budget
Förskola, barn 1-5 år	1 327	1 323	1 305	-4	18
Skolverksamhet & skolbarnsomsorg	3 175	3 217	3 276	42	-59
Anpassad grundskola, egen regi	16	18	14	2	4
Gymnasieskola, intern	40	43	57	3	-14
Gymnasieskola, extern	885	892	939	7	-47
Individintegrerade	5	6	6	1	0

Nettokostnadsupställning årsbokslut

Nämndens verksamheter	Nettokostnad 2022	KF Budget 2023	Tillägg och avdrag 2023	Nettokostnad 2023	Budgetavvikelse 2023
Nämndkostnader	1 350	1 573	0	1 292	281
Förskola, barn 1-5 år	176 739	187 998	1 377	187 666	1 709
Skolverksamhet & skolbarnomsorg	396 345	419 315	-7 171	419 726	-7 583
Anpassad grundskola	13 273	16 616	-28	15 559	1 029
Gymnasieskola, intern	7 716	9 417	-2 033	7 740	-356
Gymnasieskola, extern	109 732	115 421	247	115 668	0
Anpassad gymnasieskola	3 319	4 475	-140	4 335	0
Vuxenutbildning & SFI	8 909	9 854	0	9 050	804
Måltidsverksamhet	-1 472	264	0	277	-13
Summerat	715 911	764 933	-7 748	761 313	-4 129

5.2.1 Budgetavvikelse per enhet

Budgetavvikelse per enhet

Förskola	Budgetavvikelse
Verksamhetschef fsk	304
EOS	26
Hysesbudget	57
Summa stödverksamhet	387
Öppna förskolan	-24
Diamanten	-563
Tallbacken	7
Västra Ängby	298
Lustigkulla	1 055
Lagga	-266
Lilla Brännkär	-63
Verktygslådan	-663
Trollskogen	187
Långhundra	-32
Norrgården	89
Summa enheter	25
TOTALT FÖRSKOLA	412
Grundskola	Budgetavvikelse
Verksamhetschef skola	-203
Elevhälsan	-750
EOS	44
Hysesbudget	110
Summa stödverksamhet	-799
Alsike skola	969
Brännkärrsskolan	101
Adolfsbergsskolan	-851
Thunmanskolan	-2 505
Ängbyskolan	123
Högåsskolan	-538
Valloxskolan	-896
Lagga skola	-102
Långhundra skola	-153

Summa enheter	-3 852
TOTALT GRUNDSKOLA	-4 651
Övriga verksamheter	Budgetavvikelse
Sjögrenska gymnasiet	434
Knivsta Grundsärskola	1 027
VUX & SFI	804
Måltidsverksamheten	-13

6 Investeringar

Investeringsramen för Utbildningsnämnden 2023 var 4 545 tkr och utfallet blev 3 593 tkr, vilket är 952 tkr lägre.

Under året gjordes ett större tillägg i investeringsramen om 2 185 tkr avseende investering i switchar och nätverk för att möjliggöra digitala nationella prov. Denna investering var planerad till 2024 men behövde göras 2023 inför de nationella proven. Detta rymdes i ramen för 2023 då investering om 1 mkr avseende innovation/digitalisering inte nyttjades och en del enheter behövde inte nyttja hela eller delar av sin investeringsram alternativt så skjuts investeringen till 2024. En del mindre tillägg gjordes också i investeringsramen vilket var möjligt av samma anledning.

6.1 Investeringar

Investering	KF investeringsram 2023	Tillägg investeringsram 2023	Investeringsutgift 2023	Avvikelse investering 2023
Switchar/nätverk	0	2 185	2 185	2 185
Innovation/digitalisering	1 000	0	0	-1 000
Alsike skola	150	0	0	-150
Brännkärrskolan	200	0	0	-200
Långhundra förskola	70	0	104	34
Långhundra skola	100	50	76	-24
Lagga skola	100	50	463	363
Ängbyskolan	200	41	252	52
Thunmanskolan	600	0	0	-600
Diamanten, Västra Ängby och Lagga förskolor	100	0	50	-50
Verktygslådans förskola	100	0	0	-100
Högåsskolan	600	0	0	-600
Adolfsbergsskolan	400	0	248	-152
Valloxskolan	100	150	145	45
Lustigkulla förskola	75	0	0	-75
Norrgårdens förskola	75	0	70	-5
Tallbackens förskola	75	0	0	-75
Trollskogens förskola	75	0	0	-75
Lilla Brännkärrs förskola	75	0	0	-75
Sjögrenska gymnasiet	75	0	0	-75
Stöd- och konsultationsteam	50	0	0	-50
Skolhälsovården	50	0	0	-50
Vuxenutbildning & SFI	75	0	0	-75

Måltidsverksamhet	200	0	0	-200
Summering	4 545	2 476	3 593	-952